

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Io. Francisci Leonis Eporediensis I. V. D. Episcopi Thelesini Thesaurus Fori Ecclesiastici

Leoni, Giovanni Francesco

Coloniae Agrippinae, 1682

16 Inquisitores de sortilegijs, & superstitionibus, cognoscere possunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10316

tur, quod Inquisitores debeant tales ad suos iudices dimittere puniendos, *cap. accusatus, §. sanè*, & ibi gloss. *in verb. manifeste*. Archid. Joann. Andr. & Jo. Monach. *de haret. in 6.*

Pœna autem sortilegorum non hæreticalium est tam de jure civili, quam canonico arbitraria. *Abb. in c. 2. num. 4. de sortileg. & post Gril. & alios Franc. in prax. crimin. qu. 20. nu. 84. 89. & 94.*

Sed, quando constat, hæresim sapere, si amplius dubitetur, an hæresim sapiant, si tunc ipsi Episcopi, & inquisitores de hoc cognoscere possunt, & judicare, ac pronunciare se iudices, *Abb. in c. 1. nu. 4. in fin. de sortileg. Carrer. in tract. de haret. nu. 24. gloss. & DD. in dict. c. accusatus, §. sanè*. per Pagn. allegati *in Direct. Inquisit. com. 76. in fin.*

Et hæc distinctio, quod Inquisitores de sortilegijs non sapientibus hæresim cognoscere non possint, procedit, & habet locum de jure communi, quod fuit correctum per Sixtum V. qui suâ perpetuâ valitura constitutione Apostolica auctoritate statuit, & mandavit, ¶ ut tam contra astrologos, mathematicos, & alios quoscunque judicariæ astrologiæ artem, præterquam circa agriculturam, navigationem, & rem medicam in posterum exercentes aut facientes judicia, & nativitates hominum, quibus de futuris contingentibus successibus, fortunisque casibus aut rationibus, & ex humana voluntate pendentibus aliquid eventurum affirmare asserant, aut protestantur, quàm contra alios utriusque sexus, qui supradictas damnatas, vanas, fallaces, & perniciosas divinandi artes sive scientias exercent, profitentur, docent, aut discunt, quivè hujusmodi divinationes,

sortilegia, superstitiones, veneficia, incantationes, ac præmissa detestanda scelera, & delicta, ut præfertur, faciunt, aut in eis quomodolibet se intromittunt: cujuscunque dignitatis, gradus, & conditionis existant, tam Episcopi, & Prælati superiores, ac alij Ordinarij locorum, quàm Inquisitores hæreticæ pravitatis, ubique gentium deputati, etiam si in plerisque ex his casibus antea non procedebant, cognoscere valeant.

Prohibuitque ¶ omnes, & singulos libros, opera, & tractatus judicariæ astrologiæ, geomantiæ, hydromantiæ, pyromantiæ, onomantiæ, chiromantiæ, necromantiæ, artis magicæ, aut in quibus sortilegia, veneficia, auguria, auspicia, execrabiles incantationes, ac superstitiones continentur, quos Ordinarijs locorum, vel Inquisitoribus voluit consignari, & contra scienter legentes, aut retinentes libros, seu scripta hujusmodi, seu in quibus talia continentur, similiter per eosdem Inquisitores procedi posse decrevit, *ut in dict. constit. sub dat. Roma anno 1585. ubi latius de sortilegorum, incantationum, & divinationum prohibitionibus videre licet, in pecul. suo Bullario, par. 2. fol. mibi. 52.*

Dictæ constitutionis ¶ vigore possunt Inquisitores cognoscere de sortilegijs, non tamen privativè quo ad Episcopos; imò causas superstitionum, incantationum, veneficiorum, & blasphemiarum, & contra eos, apud quos reperiuntur libri prohibiti, Episcopi cognoscere, & nisi sapiant manifestè hæresim, absque Inquisitorum interventu, illas possunt decidere, definire, & terminare; per textu. *in dict. cap. accusatus, de haret.*

haeret. in G. Abb. in dict. cap. 1. numer. 4. vers. & advertit, de sortileg. & Eymer. in Direct. Inquisit. quest. 42. numer. 2. & ita censuit sacra generalis congreg. S. Rom. & universalis inquisitionis, sub die 21. Decembris anni 1602.

- 17 Quamvis † enim per dictam constit. Sixti Papæ V. fuerit Inquisitoribus attributa iurisdicção cognoscendi de causis sortilegiorum, superstitionum, veneficiorum, & incantationum, etiam quòd aliàs de præmissis non cognosceret, ut supra numer. 29. non tamen fuit Ordinariis restricta facultas, quin liberè in causis huiusmodi, ut prius, dummodò non hæresim manifestè redoleant, procedere possint, cum id ex iuris communis dispensatione illis sit attributum, ex deductis per Abb. eodem num. 4. & Clar. in pract. crim. §. hæresis, nu. 23.
- 18 Divinatio † est prima species sortilegij, quæ inter cæteras obtinet principatum, in quam plures homines incidunt, ut per Gril. eodem tract. de sortileg. c. 2. num. 5.
- 19 Et quatuor sunt † species divinationum, sicut quatuor sunt elementa, quæ consistunt in hydromantia, pyromantia, geomantia, æromantia. Et aliqui ex dæmonum professoribus vocantur incantatores, quidam arioli, alij aruspices, alij augures, quidam phitonici, & mulieres, phytonissæ, alij genethliaci, quidam salitores, & alij magi, de quibus in cap. igitur genus, 26. quest. 4. cap. nec mirum, eodem quest. 5. & Gril. in dict. tractat. de sortileg. quest. 2. numer. 7.
- 20 In sortilegijs, † quæ fiunt per personas tacitæ dæmonis professionis, diversa

interveniant instrumenta, & fiunt quandoque in aqua per hydromantiam: quandoque in igne per phytomantiam: interdum in terra per geomantiam: aliquando utuntur aère, & ea faciunt per æromantiam: quandoque illa faciunt ex inspectione intestinorum avium, animalium, aut per eorum voces, garrulum, occursum, & similia, ut habetur, in dict. cap. igitur genus, & cap. nec mirum. Hostiens. in sum. de sortileg. §. 2. & Gril. quest. 5. num. 2. eodem tit. & aliqui respiciunt in astrolabio, ut in cap. 1. ext. eodem tit.

21 Alia est species † sortilegiorum, quæ fiunt ad amorem, aut incorpore, vel extra corpus: in corpore enim communiter fieri solent, per cibum, vel potum, ut l. 3. §. hæc adjectio. ff. ad l. Corn. de sicca. l. si quis aliquid, §. qui abortionis, ff. de pæn. l. eorum, in princip. & l. multi. C. de malis. & mathem.

22 Extra corpus † autem, id est, extra intestina fiunt per aliquas mixturas, compositas ex herbarum folijs, vel radicibus, metallis, reptilibus terræ, avium plumis, vel membris, seu intestinis eorundem animalium, vel piscium, aliarumque similiarum rerum nostratium, illaque quandoque consuunt in chlamide personæ ad amorem maleficiandæ, vel sub capite lecti, super quo personæ ipsa dormit, abscondunt, aut sub limine ostij cameræ, aut alterius, super quo ipse maleficiandus vir, aut mulier transitur, sicut. Apponuntur etiam imagines cereæ iuxta ignem ardentem completis dæmoniacis sacrificijs, de quibus supra, adhibitis nefariis precibus, & turpibus verbis, ut quemadmodum imago illa igne consumi-